

A Pécsi Ítéltábla a dr. Farkas László ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Sándor Attila ügyvéd (fél címe 2) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2016. január hó 14. napján kelt 20.P.20.289/2015/17. számú ítélete ellen a felperes által 19. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg a állam javára, az illetékes állami adóhatóság felhívására, az ott írt módon és számlára 95.200 (kilencvenötezer-kettőszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokú bíróság által pontosított és kiegészített tényállás szerint a felperes mint adós ellen a **T Zrt.** végrehajtást kérő kérelmére 2011. július hó 14. napján rendelték el a végrehajtást 80.277 forint tőke és járulékai behajtása iránt. A végrehajtást az alperes mint önálló bírósági végrehajtó 0233.V.405/2011. számon fogatosította, 2012. január 30. napján a felperes tartozása a végrehajtási költségekkel együtt 170.773 forint volt.

A felperessel mint adóssal szemben **V-P Községek Közjegyzője** is végrehajtási eljárást indított 21.467 forint köztartozás behajtása érdekében, e végrehajtást 2011. november 30. napjától 0233.AV.054/2011. számon szintén az alperes fogatosította, 2012. január 3-i állapot szerint e tartozás teljes összege 41.464 forintot tett ki.

A felperes a végrehajtás során belföldön folyósított munkabérrel, belföldön pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeggel nem rendelkezett. A **N... Kft.** tagja volt, mely vállalkozásból jövedelme nem származott.

Az alperes a Vht. 47.§-a szerinti adatbeszerzés körében megkereste a **T Kormányhivatalt**, a Magyar Államkincstár **T Igazgatóságát**, az illetékes munkaügyi központot, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot és a közismert pénzintézeteket. Mindezek alapján tudomására jutott, hogy a felperes munkaviszony melletti társasvállalkozói jogviszonyban áll a **N... Kft.** foglalkoztatónál, ahonnan jövedelme nem származik, a **Z Takarékszövetkezet** a **N... Kft.** részére vállalkozói pénzforgalmi folyószámlát, az **E Zrt.** a felperes részére lakossági bankszámlát vezet. Az alperes hatósági átutalási megbízást nem adott ki.

Az alperes a 2012. január 3. napján lefoglalt S típusú, 1.200.000 forint becsértékű személygépjárműre árverést tűzött ki 2012. március 14. napjára, az árverésre azonban nem került sor, mert a felperes az általa vállalt, részletekben történő teljesítésre engedélyt kapott. A felperes meghatalmazottja útján 2012. március hó 7. napján 50.000 forintot teljesített (melyből a végrehajtó 30.000 forintot a 405/2011., 20.000 forintot az AV.54/2011. számon folyamatban lévő végrehajtási eljárásban számolt el), a V.405/2011. számon folyamatban lévő végrehajtásban megfizetett 2012. május 7-én és 2012. július 9-én további 20.000-20.000 forintot, majd a törlesztéssel felhagyott.

Az alperes 2012. november 19. napján ismételten ingó árverési hirdetményt bocsátott ki a lefoglalt személygépkocsira, az árverés időpontjául 2013. január 14. napját tűzte ki.

A felperes meghatalmazottja útján 2012. december 10. napján az AV.054/2011. számon végrehajtás alatt álló követelésre 23.464 forintot megfizetett és az árverés elkerülése érdekében az alperes helyettesével egyeztetett, további teljesítésre azonban nem került sor.

2013. január 14. napján a felperes nyilvántartott tartozásának összege 134.716 forint volt, a V.405/2011. számú végrehajtásban 111.839 forint, a AV.54/2011. számú eljárásban 22.877 forint.

A felperes tulajdonában álló, ténylegesen 1.130.000 forint forgalmi értékű S típusú személygépkocsit az alperes a 2013. január 14. napjára kitűzött árverésen a becsérték 35 %-ának megfelelő, 420.000 forint vételárért értékesítette, melyből kiegyenlítésre került az összesen 134.716 forint végrehajtandó követelés. A fennmaradó 285.284 forintot a végrehajtó a felperesnek kiutalta.

A személygépkocsi árverési értékesítése ellen a felperes meghatalmazottja útján végrehajtási kifogást terjesztett elő, melyet a Sz Járásbíróság a hatályon kívül helyezést követően megismételt eljárásban hozott, a Sz Törvényszék 3.Pkf.20.529/2014/3. számú végzésével helybenhagyott 1701-20.Vh.176/2014/9. számú végzésével alaposnak talált, és a személygépkocsi árverését megsemmisítette. Az ügyben eljáró bíróságok az alperes terhére rótták, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi XCIII. tv. (Vht.) 7.§ (1) bekezdésében foglalt fokozatosság és arányosság elvét sértette meg, amikor a kis összegű végrehajtási követelés fejében elárverezte a S személygépkocsit, nem tett megfelelő intézkedéseket az adós munkahelyének és onnan származó jövedelmének megállapítása érdekében és a pénzügyintézetknél kezelt számláról sem kísérelte meg a fennálló tartozás behajtását.

A felperes módosított keresetében összesen 3.524.716 forint, az alperes által jogellenesen lefolytatott végrehajtásból őt ért vagyoni és nem vagyoni kár és ennek járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet részben alaposnak találva kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 844.716 forintot és ennek 2013. január 14. napjától a kifizetés napjáig terjedő törvényes mértékű késedelmi kamatait; ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és a felperest kötelezte az alperes javára 141.015 forint elsőfokú részperkölség megfizetésére. Az állam javára a felperest 180.800 forint, az alperest 50.700 forint le nem rótt elsőfokú illeték megfizetésére kötelezte.

Indokolásában egyebek mellett azt rögzítette, hogy az adós fennálló tartozása a végrehajtás napján 23.287 forint volt. Kifejtette, hogy az alperes által elkövetett jogszabálysértés és az e körben megállapított tények a Sz Járásbíróság és a Sz Törvényszék hivatkozott „ítéleteire” tekintettel a Pp.229. § (1) bekezdése alapján a jelen perben már nem voltak vitássá tehetőek, ezért csupán abban kellett döntenie, hogy a jogsértés olyan mérvű volt-e, ami megalapozza az alperes kártérítési felelősségét. Az elsőfokú bíróság e körben értékelte a felperes már nem jelentős összegű tartozása és a gépjármű forgalmi értéke közötti aránytalanságot, a felperes többszöri, nem elhanyagolható

összegű részteljesítését és azt, hogy a végrehajtó nevében eljárni jogosult helyettes szóban megállapodott a további részteljesítések elfogadásáról. Minderre tekintettel súlyos és kirívó eljárási szabálysértésnek minősítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes annak ellenére árverezte el a gépjárművet, hogy nem tett meg minden, a törvényben előírt intézkedést a fennmaradó tartozás munkabérből történő levonása, illetve pénzintézettől történő behajtása érdekében és az adós joggal bízhatott a végrehajtó helyettesével kötött szóbeli megállapodás alapján a fennmaradó tartozás részletekben történő kiegyenlíthetőségében. Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által igénybe vett rendes jogorvoslat nem volt alkalmas a sérelem kiküszöbölésére, miután az árverési vevő az eladott ingóságon a Vht. 127.§ (1) és (3) bekezdése szerint tulajdonjogot szerzett. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy az alperes a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (1959-es Ptk.) 349. § (1) bekezdése, 339.§ (1) bekezdése szerint kártérítési felelősséggel tartozik a felperest a jogellenes árveréssel összefüggésben ért károkért.

A gépjármű elvesztéséből származó kár megtérítése iránti követelést a gépjármű árveréskori forgalmi értéke és az adósnak az árverési vételárból jutott összeg különbözete, 844.716 forint erejéig alaposnak találta. Nem találta azonban megalapozottnak, illetve bizonyítottnak az utazási többletköltségből eredő 270.000 forint kár megtérítése iránti igényt. Nem igazolta az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes azt sem, hogy a hozzátartozó nevére vásárolt helyettesítő személygépkocsinak ő az üzemeltetője, és a forgalomba helyezéssel kapcsolatban neki merültek fel költségei, nem igazolta ezek összegét, és azt sem, hogy erre a kiadásra kizárólag az alperes jogellenes magatartása folytán kényszerült. Így az ezzel kapcsolatban felmerült 190.000 forint megtérítésére vonatkozó követelést az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak, amiként elutasította az elmaradt jövedelemmel kapcsolatos felperesi igényt is, melyet a felperes arra figyelemmel támasztott, hogy a gépjármű hiányában a hollandiai munkáját kénytelen volt felmondani.

Az 500.000 forint nem vagyoni kár megfizetése iránti igényt sem találta alaposnak az elsőfokú bíróság. A felperes az őt ért személyiségi jogsérelmet abban jelölte meg, hogy kényelmetlen helyzetbe került abban a boltban, ahol az édesanyja dolgozik, felment a vérnyomása, alvászavarban szenved, egészségi állapota hátrányosan megváltozott. Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy a felperes határozott felhívásra sem kívánta a hivatkozásait bizonyítani, illetve a nem vagyoni kártérítés körében bizonyítási indítványt előterjeszteni vagy bizonyítékokat csatolni annak ellenére, hogy az alperes vitatta a sérelmek elszenvedését.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a marasztalási összeg 690.000 forinttal történő felemelését kérte, az elárverezett gépjármű pótlására vásárolt személygépkocsi üzembe helyezésével felmerült 190.000 forint költség, valamint 500.000 forint nem vagyoni kár megtérítését igényelve.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy ő a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Hivatkozott a Pp.163.§ (3) bekezdésére, miszerint a köztudomásúnak ismert tényeket a bíróság valósnak fogadhatja el; márpedig a gépjármű üzembe helyezésével kapcsolatos illetékeket, egyéb díjakat jogszabály szabályozza. Hivatkozott arra is, hogy a költségeket igazoló iratait az elsőfokú eljárás során önhibáján kívül nem tudta bemutatni, azokat másolatban pótlólag a fellebbezéséhez csatolta. Rámutatott, hogy általános életminősége, munkavállalási lehetősége nyilvánvalóan megromlott annak folytán, hogy a gépkocsit „a végrehajtó és fogdmegjei” „egyszerűen ellopták”, aminek megítélése bizonyítást nem igénylően elsősorban mérlegelési kérdésnek tekinthető, jogállamban ezért igen jelentős kártérítést kell fizetni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást több vonatkozásban pontatlanul állapította meg, ezért a végrehajtási eljárásokra, a részteljesítések és az árverés időpontjában fennálló tartozás összegére vonatkozó adatokat a másodfokú bíróság a per anyagává tett végrehajtási iratok alapján pontosította. A végrehajtási iratok alapján kiegészítette a másodfokú bíróság a tényállást az első árverési időpontra és a nem teljesített márciusi részletfizetési megállapodásra vonatkozó információkkal. Szükségtelensége miatt mellőzte az elsőfokú ítélet indokolásából azon megállapítást, hogy a végrehajtó nevében eljárni jogosult helyettes szóban megállapodott a további részteljesítések elfogadásáról; e megállapításnak azért nem volt jelentősége, mert a teljesítés „elfogadása” külön megállapodást nem igényel.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a 2012. decemberi részteljesítéssel összefüggésben a felperes képviselője kapott-e az alperestől olyan tartalmú tájékoztatást, melynek alapján megalapozottan bízhatott az árverés részletfizetéssel történő elkerülhetőségében. Ennek ellentmond az alperes helyettesének a Sz Járásbíróság 1701-20.Vh.176/2014/9. számú végzésében (7. oldal 2. bekezdés) ismertetett előadása, mely szerint ő felhívta az adós meghatalmazottjának figyelmét, hogy a másik végrehajtás is folyamatban van, a 2012. március 7-i részletfizetési megállapodást nem tartották be, ezért újabb megállapodás megkötésére van szükség, hogy a végrehajtási ügy befejeződhessen.

A peres felek (képviselőik) közötti egyeztetés eredményének tisztázása azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint szükségtelen volt, mert ha kapott is újabb részletfizetési lehetőséget a felperes, 2012. december 10-ét követően a 2013. január 14-i árverésig nem vitásan nem fizetett, a nem teljesített részletfizetési megállapodásra történő hivatkozás pedig súlytalan, eredményre nem vezethet.

Az elsőfokú bíróság nem tisztázta azt a lényeges körülményt, hogy a felperesnek volt-e ténylegesen letiltható jövedelme, illetve pénzintézettel szemben számlakövetelése, melyből a behajtás az ingó végrehajtást kizáró eredményre vezethetett volna. Ezt a felperes ugyan maga sem állította, de az egyértelműség érdekében a másodfokú bíróság ebben a kérdésben a felperest - jogi képviselője útján - nyilatkoztatta, és ennek alapján egészítette ki a tényállást azzal, hogy a felperesnek belföldön végrehajtás alá vonható jövedelme, számlakövetelése nem volt.

A fentiek szerint pontosított és kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségének kérdésében az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre jutott.

Mindenekelőtt nem osztja a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját abban a kérdésben, hogy a nem peres végrehajtási eljárásban hozott határozatok ítélt dolog hatályával bírnának. A Pp.229.§ (1) bekezdésében meghatározott anyagi jogerő az ott írt rendelkezés szerint a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélethez kötődik. Az ítéleten kívül a jogszabály által kifejezetten ilyenként deklarált egyéb határozatok eredményezhetnek ítélt dolgot (ítélet hatályú határozatnak minősül a Pp.148.§ (4) bekezdése alapján a bíróság által jóváhagyott egyezség, de a 2009. évi L. törvény 36.§ (1) bekezdése szerint ilyen a jogerős, ellentmondással nem támadott fizetési meghagyás és a Pp. 136.§ (3) bekezdése alapján a jogerős bírósági meghagyás is). A végrehajtási kifogást elbíró bírósági végzésekhez azonban legfeljebb a Pp.227.§ (1) bekezdése szerinti alaki jogerő kötődhet (azokat a határozatot hozó bíróság saját hatáskörében nem változtathatja meg), anyagi jogerő nem.

Polgári jogi szempontból az alperesnek a végrehajtási ügyben eljáró bíróságok által megállapított mulasztása a kártérítési felelősség egyik szükségszerű elemének, a károkozó magatartásnak felelhet

meg, ami azonban csak a további elemek - a kár és az okozati összefüggés - megléte esetén vezethet az 1959-es Ptk. 339.§ (1) bekezdése alapján a kártérítési felelősség megalapozásához.

Az alperes azon mulasztása azonban, mely szerint nem kísérelte meg közvetlenül a munkabérre vagy a pénzintézetnél kezelt összegre a végrehajtást, nyilvánvalóan nem áll okozati összefüggésben a felperesnek az árverezés folytán keletkezett kárával, mert ezek az intézkedések munkabér és pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeg hiányában a foganatosításuk esetén sem vezettek volna eredményre. Mivel a végrehajtás célja és rendeltetése a teljesítés kikényszerítése, a másfél éve húzódó eljárásban az ingóvégrehajtás nem volt elkerülhető.

Minden jogi alapot nélkülöz a felperes azon hivatkozása, hogy a külföldi munkabérét az alperes végrehajtás alá vonhatta volna. A külföldön történő végrehajtáshoz a T Zrt. hitelezőnek európai végrehajtható okiratot kellett volna szereznie, vagy a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendeletben (a 2015. január 10-ei megkezdése előtt indított eljárásokban alkalmazandó „Brüsszel I” rendelet) előírt végrehajthatóvá nyilvánítási eljárásnak megfelelően elintézni a végrehajthatóvá nyilvánítást abban a tagállamban, amelyben a végrehajtást kéri. Ezek a nyilvánvalóan jelentős többletköltséggel járó (és az adós tartózkodási helyével kapcsolatos információt igénylő) lehetőségek azonban az alperes által foganatosított végrehajtáson kívül álló, attól független eljárások, a joghatóság korlátozottságából adódóan a Mon önálló bírósági végrehajtóként működő alperes külföldön végrehajtási cselekményt nem foganatosíthat.

Az alperes formális mulasztása és a felperest ért hátrányok közötti okozati összefüggés hiányában az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Ennek hiányában a felperesi fellebbezés tárgyává tett összecszerüségi kérdés vizsgálatát, mint szükségtelent a másodfokú bíróság mellőzte, a részjogerővel érintett marasztalási összeg felemelésére nem kerülhetett sor.

Mivel a fellebbezéssel érintett vagyoni és nem vagyoni kár megtérítése iránti kereset elutasítása érdemben helyesen történt, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében - a fent indokolásbeli eltéréssel - a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltsége az eredménytelenül fellebbező felperest terhelné, az alperes azonban fellebbezési ellenkérelmet, egyéb előkészítő iratot nem terjesztett elő, a fellebbezési tárgyaláson nem jelent meg, így a másodfokú bíróság úgy tekintette, hogy költsége nem merült fel, ezért arról rendelkeznie nem kellett.

A feljegyzett fellebbezési illetéket az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr. 13.§ (2) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak megfizetni.

P é c s, 2016. szeptember 29.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, dr. Vogycska Petra s.k. bíró